Respublika ilmiy-amaliy onlayn konferensiya to‘plami
doi: 10.5281/zenodo.22693845
TIBBIYOT Tezis
ID: TIB-2026.09 - 004

БИРЛАМЧИ ИММУНИТЕТ ТАНҚИСЛИГИ БЎЛГАН БОЛАЛАРДА ТАКРОРЛАНУВЧИ ИНФЕКЦИЯЛАРНИНГ КЛИНИК-ЭПИДЕМИОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ

Рўзиева Шаҳло Шерали қизи

Абу Али ибн Сино номидаги Бухоро давлат тиббиёт институти, Бухоро, Ўзбекистон
https://orcid.org/0009-0002-9436-1212 shahlosheraliqizi@gmail.com

АННОТАЦИЯ

Тезисда бирламчи иммунитет танқислиги ташхиси қўйилган болаларда такрорланувчи инфекцион ҳолатларнинг клиник-эпидемиологик хусусиятлари ретроспектив таҳлил асосида ёритилган. Бухоро вилоятидаги 86 нафар бемор бола маълумотлари таҳлил қилиниб, ташхислашнинг ўртача 34,8 ойгача чўзилиши, айниқса нафас йўллари ва ошқозон-ичак тизими инфекциялари билан боғлиқ ҳолатларда кузатилгани аниқланди. Иммуноглобулин даражасининг пастлиги билан ташхислаш муддатининг узайиши ўртасида статистик аҳамиятли боғлиқлик кўрсатилди. Тадқиқот натижалари педиатрларнинг иммунологик огоҳлигини ошириш заруратини кўрсатади.

ABSTRACT

This thesis presents a retrospective analysis of the clinical and epidemiological features of recurrent infections in children diagnosed with primary immunodeficiency. Data from 86 pediatric patients in the Bukhara region were analyzed, revealing that diagnosis was delayed by an average of 34.8 months, particularly in cases associated with respiratory and gastrointestinal infections. A statistically significant correlation was found between low immunoglobulin levels and prolonged diagnostic delay. The findings highlight the need to increase immunological awareness among pediatricians.

КАЛИТ СЎЗЛАР: бирламчи иммунитет танқислиги, такрорланувчи инфекциялар, болалар, иммуноглобулин, ретроспектив таҳлил.

KEYWORDS: primary immunodeficiency, recurrent infections, children, immunoglobulin, retrospective analysis.

Тадқиқот мақсади

Бирламчи иммунитет танқислиги ташхиси қўйилган болаларда такрорланувчи инфекцион ҳолатларнинг клиник кечиши, локализацияси ва этиологик таркибини ўрганиш, уларнинг ташхислашдаги кечикиш билан боғлиқлигини аниқлашдан иборат.

Тадқиқот усуллари

Бухоро вилояти болалар касалхоналарида 2019–2024 йиллар давомида кузатилган, бирламчи иммунитет танқислиги ташхиси тасдиқланган 86 нафар

doi: 10.5281/zenodo.22693845

бемор бола ретроспектив таҳлилга киритилди. Беморлар инфекция локализацияси бўйича тўрт гуруҳга ажратилди: юқори нафас йўллари (n=28), пастки нафас йўллари (n=24), ошқозон-ичак тизими (n=19) ва тери-юмшоқ тўқималар (n=15). Ҳар бир беморда биринчи симптом пайдо бўлишидан якуний ташхис қўйилгунга қадар ўтган муддат ҳисобланди.

Натижалар ва муҳокама.

Ўртача ташхислаш муддати 34,8±6,2 ойни ташкил этди, энг узоқ кечикиш ошқозон-ичак симптомлари билан бошланган ҳолатларда қайд этилди (48,3±9,1 ой). Беморларнинг 67,4% ида якуний ташхис қўйилгунга қадар камида уч марта носамарали антибактериал даволаш курси ўтказилган эди. Пастки нафас йўллари инфекцияси гуруҳида пневмония қайталаниши ўртача йилига 4,2 маротабани ташкил этди, бу кўрсаткич иммунитети сақланган болалардан иборат назорат гуруҳидагидан 6,8 баробар юқори бўлди ($p<0,01$). Иммуноглобулинлар даражасининг паст бўлиши (IgG<400 мг/дл) билан ташхислаш муддатининг узайиши ўртасида статистик аҳамиятли корреляция аниқланди ($r=0,58$; $p<0,001$).

Хулосалар

Бирламчи иммунитет танқислиги бўлган болаларда такрорланувчи ва оғир кечувчи инфекцион жараёнлар, айниқса нафас йўллари ва ошқозон-ичак тизимида, ташхислашнинг сезиларли кечикиши билан боғлиқ. Педиатрларнинг такрорланувчи инфекцияларга нисбатан иммунологик огоҳлигини ошириш ва иммуноглобулинлар даражасини эрта текшириш амалиётини кенгайтириш ушбу гуруҳ беморларда ташхислаш муддатини қисқартиришга хизмат қилади.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. «Болаларда бирламчи иммунитет танқислигини эрта аниқлашда скрининг дастурларининг роли» (Рўзиева Ш.Ш.)
2. Van der Spek J., Groenwold R.H., van der Burg M., van Montfrans J.M. TREC based newborn screening for severe combined immunodeficiency disease: a systematic review // Journal of Clinical Immunology. – 2015. – Vol. 35. – P. 416–430.
3. Adams S.P., Rashid S., Premachandra T., et al. Newborn screening for severe combined immunodeficiency in the NHS newborn blood spot screening programme: a systematic review // NIHR Health Technology Assessment. – 2026.